

(ע"י) רק מנין מצמצם, וזה אפלו (ל) (ע"ה) בערב תשעה באב שרי (מנהגים ומהרי"ל), ובלבד שלא יהיה בסעודה שמפסיק בה (ד"ט): **יא. ככל מי שאוכל בשר במקום שנוהגים בו אסור, פורץ גדר הוא וינשכנו נחש** (ומתר לשתות כל שכן, אפלו של דבש שקורים מע"ד): **יב. (ע"ה) לתפירת שבוץ זה, אחד ראשו ואחד כל שער שבו, אסור: יג. (ע"ה) ובזקן, כל שמעפכ את האכילה מתר: יד. אסור לגדולים (פ"ה) לספר לקטנים ולכבס כסותם (פ"ה) בשבת שחל תשעה באב להיות בתוכה: הנה (פ"ה) מיהו, בגדים שמלפפין בהם הקטנים לגמרי שמוציאים בהם רעי ומשתינין בהם, הני ודאי (ל"ה) משרא שרי ואפלו בבגדי שאר הקטנים נוהגים להקל (בית יוסף): טו. מי שתכפוהו אכלות (פ"ה) של מת ושל שבת זו והכביד שער, (פ"ה) מקל בתער (פ"ה) אבל לא במספרים, ומכבס כסותו במים אבל לא בנתר ובחול: טז. י"ש נוהגים (פ"ה) שלא לרחץ (ל"ה) מראש חדש, וי"ש**

כ הרשב"א בתשובה, ל טור בשם הרמב"ן, מ שם. נ בהלכות שמחות. ס בריקתא מועד קטן יז ובאוקיימא דרב חסדא. ע טור בשם אבי העזרי. ס מרדכי שם.

שערי תשובה

דמחר דקיל טפי, וכמו שכתב בעצמו שם סימן י, הבאתי לעיל סעיף קטן ג, אך גם לענין שבוץ שחל תשעה באב אין המנהג כדבריו, אלא אוכלין בשר ושתיין וזו בסעודה בריית מילה שלא בזמנה כמו בזמנה, והפריז על המדה כמה שכתב שהוא כפורץ גדר כו', ומשמעות דבריו בכל סעודת מילה שלא בזמנה. אך באמת כדבריו כן הוא באותן שלא היה אפשר למול בזמנם ונחתה מזמנו מחמת חלשת התינוק וכיצא שארע אנס שלא נמול בזמנו, ושוב אחר שתור לאיתנו או עבר האנס והגיע זמנו למול, אלא שדוחין עוד במתכונן לימים אלו בכדי שיאכלו הקרואים בשר וזון, לזה נקרא פורץ גדר אף בזמנים שקדם שבוץ שחל תשעה באב, ומלבד זה הוא אסור גמור להשתות המצוה משעה שהגיע הזמן שיוכלו למול התינוק, והעושים כן בשביל אכילת בשר וזון או בשביל העניית בכורים בערב פסח וכיצא גדול עונם מנשוא וצריך למחות ולעכב על דם, ואף אם פתאים עברו ועשו כן אסור לאכל על הסעודה והוא שנקמה לאסור שהיה מצוה, ויתבאר בורה דעה אם ירצה ה', ואפלו מי שלא נעשה בשבילו אסור. ועין בפסחים דף קיג שבעה מנזין כו', ובתוספות שם, דוקא שיש שם אנשים מהגנים כו', עין שם. אבל אם לא היה אפשר למול מקדם עד שהגיעו ימים הללו, אפלו הוא שבוץ שחל תשעה באב יש להחיר לאכל בסעודה, כדון מילה בזמנה מפש פנין שלא נעשה במתכונן, והסעודה היא באה בשביל שמחת המצוה שקדם היום, והרי קדם היום מצות מילה שהיתה משל עליו חובה, ומה בכך שהיא שלא בזמנה, כיון שהיה אנס ולא היה יכול לעשות קדם לזמן תהו. וכן מבאר להרא"ה סימן רמט בקטן אברהם סעיף קטן ה, דבמילה שערב זמנה מחמת חלי בשביל אחר כך מקרי זמנו קבוע, דכל שעמא ושעמא זמנה הוא, שאסור להניחו ערל, ולכן מתר לקבץ הסעודה בערב שבת, עין שם. ומה איה העלים עין מדברי מגן אברהם אלה, וכן מבאר בדברי המגן אברהם סימן תוספתא ע"י ק"י. ועין לקמן סימן תוספתא באשל אברהם שכתב בשם פרי הארץ להחמיר במילה שלא בזמנה, ומשמע בנחית אף מחמת אנס, ומכל מקום נראה דאף דשם יש להחמיר, דלענין לבשל המצוה תשעה באב מחמת חלי טוב שלו יש לומר פנין שאינה בזמנה לא מהני לבשל המצוה, אבל לענין חמרת בשר וזון בימים אלו שהוא ממנהגא בעלמא, אין להחמיר. ואפלו שלא בזמנה, מכל מקום סעודת מצוה היא ומתרים בבשר וזון, ולא גרע מסיים מסכתא, דאף דגם בסיים מסכתא אין לעשות כי אם כשנודע לו דרך למורו כסודו, מכל מקום פשיטא דסעודת מילה אף שלא בזמנה מחמת אנס עדיפא. ועין שם באור נעלם שכתב דסעודת מילה

משנה ברורה

(ע"י) רק מנין מצמצם. הינו, (פ"ה) מלבד הקרובים הפסולים לעדות, (פ"ה) ומלבד הבעלי מצוה מתר להוסיף עשרה משום רעות, (פ"ה) והשאר אוכלים מאכלי חלב. והנה בלבד כתב, דמראש חדש עד תשעה באב לוקחין מנין מצמצם, ויש לוקחים עשרה מלבד הקרובים השוכים לבעל הסעודה. והנה בחיי אדם העתיק כהלבוש, אבל בדרך החיים משמע דיוכל לנהוג להקל (פ"ה) כדעת הרמ"א דמראש חדש עד השבוע שחל בו תשעה באב מתר לזמן כל השוכים לסעודה, ואפלו כמה מנינים. ואם חל המילה או הסיום מסכת בתשעה באב שחל בשבת, לכלי עלמא (פ"ה) מתר לזמן כל קרואים שירצה: (ע"ה) בערב תשעה באב שרי. ובלבד (פ"ה) שיעשה קדם חצות: **יב (ע"ה) לתפירת וכו'.** ואחד רביש ואחד האשה שרין לאסור, ואפשר שיש להחיר האשה [לגלות] רביש וצדעין (פרי מגדים): **יג (פ"ה) ובזקן.** והינו, (פ"ה) השפה: **יד (פ"ה) לספר לקטנים.** דקטנים נמי שרין בהו חנוך, (פ"ה) אי משום אכלות או משום עגמת נפש: (פ"ה) בשבת שחל וכו'. עין באלהיה רבה דלדין יש להחמיר בתפירת משבחה עשר בתמו

שער הצינ

(פ"ה) ט"ו, ומגן אברהם משמע דמפרש מנין מצמצם עם הקרובים: (פ"ה) וסנדק והמכנים והמוציא שקורין קוואטער נמי הוא בכלל תהו (פרי מגדים): (פ"ה) מגן אברהם: (פ"ה) אכן לפלא למה לא העתיק הדרך החיים דבשבוץ שחל תשעה באב אין לזמן כל השוכים לסעודה, דבזה שרים המגן אברהם והלבוש, ואולי דסבירא לה כמסקנת הש"י ד"ע דשרים הם לקלא, עין שם: (פ"ה) מגן אברהם: (פ"ה) מגן אברהם ושאר אחרונים. ובכגרי ישע כתב דלכתחלה בודאי יחיש וימחר לעשות קדם חצות, אבל אם נמשך הסעודה לאחר חצות אין כח ביה מחוש, רק שלא יהיה יותר מעשרה, ואפשר דדוקא לאלו הלוטרים בעצמם: **יג (פ"ה) ועין בפ"ה מה שהקשה אדברי המחבר מורה דעה סימן שלית צבור, דהתם פסק דבאכל חור שבעה אסור, ועין במאמר מרדכי שמישב קשיאו.** ואין להחמיר בענינו, דכלאו הכי פסק הגר"א שם דהעקר בהרמב"ן דאף בחור שבעה מתר: **יד (פ"ה) ונקמא מנה בין השטנים,** למי שהוא פחות מכן שש דלא הגיע עדין לחנוך ומשום עגמת נפש אסור, עין בפרי מגדים ותיי אדם: **טו (פ"ה) לבוש:** (פ"ה) הדרך החיים, וכן חתיי אדם. והנאות ר' ברוך פרינקל בהנהגותיו ובגדיל מרובה העתיק לדינא בהש"י, ואפשר שבמקום הדחק יש להקל, כיון שכל כל פנים אינו אלא מנהג: **טז (פ"ה) ולכן מעברת שהגיע קרוב לעת ללמה ששוב לה לרחץ בחמין, ככל אלו שרי, דתוי לרפואה ולא להנגנו.** וכן יולדת או מי שהוא אדם חלוש ואמר לו הרופא שצריך לרחץ בכל יום בחמין שרי, מלבד בחשעה באב עצמו צריך לזהר מזה וספר דתוי חתים בשם אלהיה רבה):

לוח עמוד היומי: יום ד טז תמוז תשסו ♦ יום ה בא סיון תשע"א ♦ יום ו בא סיון תשע"א ♦ יום א ט איר תשפ"ו